

เทศน์เช้า วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเรื่องความเป็นอยู่นะ มันเรื่องความเป็นอยู่เรื่องของโลกนี้ ความจูงใจ ต้องจูงใจนะ ถ้ามีความจูงใจ เราอยากจะทำอะไร เราอยากพอใจอะไร มีความจูงใจ เห็นไหม โลกเขาถึงมีการโฆษณา มีการประชาสัมพันธ์ การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ เรื่องของการชักจูงใจ ถ้าเรามีเหตุมีผลขึ้นไป การชักจูงใจนั้นเราก็มีปัญญาใคร่ครวญไถ่ถามมันสมควรและไม่สมควร แต่ถ้าเราไม่มีปัญญาของเรา การชักจูงใจนั้นเราก็เป็นไปนะ

คุณสิ เวลาเขาไล่สัตว์นะ สัตว์เวลามันตื่นสัตว์ สัตว์มันตื่นมันเป็นฝูงเขาไล่มันไป แต่เวลาคน เห็นไหม ก่อมือบมันก็เหมือนกัน ก่อมือบนี้คนตื่น แต่เวลามือบถึงที่สุดแล้วนะเขาไม่อยู่นะ เวลาคนตื่นมันตื่นยิ่งกว่าสัตว์อีก เพราะอะไร เพราะการจูงใจไง ถ้าการจูงใจได้ การชักนำได้ แล้วคนเห็นตามได้ การก่อมือบนี้ก่อก่อได้ยากมาก เพราะอะไร เพราะคนไม่เหมือนสัตว์ สัตว์นี้มันไล่ต้อนไป เวลามันหิวอาหาร สัญชาตญาณของมัน

แต่มนุษย์มีปัญญาไง มนุษย์มีปัญญา มนุษย์มีสมอง มนุษย์ต้องใช้ความคิด ใช้ความคิด ถึงต้องมีการจูงใจไป พยายามจุดไฟให้ติดได้ ก่อมือบเริ่มตั้งแต่เหยงเข้าไปก่อน สร้างปัญหาขึ้นมา ตั้งประเด็นขึ้นมา แล้วมีการสื่อประชาสัมพันธ์กันไป การก่อมือบ แล้วถ้ามือบก่อติดแล้ว การเดินขบวนนั้น การควบคุมมวลชน การควบคุมมวลชนนั้นทำแสนยาก นี่เป็นเรื่องของโลกนะ ที่เราสามารถมองเห็นด้วยตา เราสามารถพิสูจน์ได้ สามารถสัมผัสได้ นี่เป็นเรื่องของโลก

แต่การชักจูงของกิเลสละ ถ้าการชักจูงของกิเลส ความเป็นไปของหัวใจ เราไม่รู้เลยว่าการชักจูงของมัน การชักจูงให้เรามีติดบอดแล้วเวียนไปในวัฏฏะ เราจะเวียนในวัฏฏะเวียน มาตามสภาวะแบบนั้น แล้วปัญญาของโลก ใช้ปัญญาใคร่ครวญอย่างนั้น มันก็เป็นความจริงได้ แล้วเวลา เห็นไหม กาลเวลามันผ่านไป สิ่งที่เราไปต่อต้านกัน สิ่งที่เราไปได้แย้งเขา มันมีเหตุผลหรือไม่มีเหตุผลละ เราโดนหลอกหรือใครโดนหลอกละ

การโดนหลอก เห็นใหม่ การก่อกบฏ การต่างๆ ต้องมีหน้าม้าก่อน ต้องพยายาม
จุดชนวนให้ติดให้ได้ก่อน ถ้าจุดชนวนติดขึ้นมา สิ่งที่เราเห็นสิ่งนี้เป็นปัญหา เราก็ว่าสิ่งนี้เป็น
ปัญหา เราก็ว่าสิ่งนี้เป็นปัญหา ถ้าสิ่งนี้ไม่เป็นปัญหาล่ะ เพราะมุ่มมองไป ความมุ่มมองของโลก
มันมีมุ่มมองต่างๆ กันได้ กาลเวลา จังหวะและโอกาสสิ่งต่างๆ มันจะเป็นสภาวะเป็นไป เรายังมี
โอกาสได้เห็นว่ามีความผิด ความถูกใจ

เรื่องของโลก ในเมื่อกาลเวลาผ่านไป เราจะมีโอกาสได้เห็นว่าสิ่งนี้เราโดนหลอก หรือว่า
สิ่งนี้เป็นความจริง เป็นความจริง หรือว่าสิ่งนี้ที่ต่างๆ เขาสร้างสถานการณ์ขึ้นมา มันเป็นไปได้ แต่
ถ้ากิเลสมันชักจูงไปในหัวใจ เราจะไม่มีโอกาสได้รู้ ไม่มีโอกาสได้เห็นเลย เพราะมีดี
บอด สิ่งที่มีดีบอดจากในหัวใจ เห็นใหม่ สิ่งนี้มันถึงต้องมีการต่อต้านใน ธรรมขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกทวนกระแส ทวนกระแสความคิดของเราขึ้นไป
ความคิด เวลากิเลสมันจูงใจ มันจูงใจนะ จูงให้จิตนี้เกิดตายไปในวัฏฏะ

แล้วเราย้อนกลับมาในความคิดของเรา เวลามันเกิดดับ อารมณ์เกิดดับ มันก็เกิดตาย
อารมณ์หนึ่ง อารมณ์หนึ่ง อารมณ์ที่เกิดดับ ความคิดนี้มันเกิดดับไว้มาก สิ่งที่เป็นอารมณ์เกิด
ความคิดขึ้นมา มันเกิดดับเกิดในหัวใจ ความคิดวันหนึ่งเกิดเท่าไร แล้วสิ่งที่เป็นพลังงานของ
มัน เป็นอวิชชา มันมีดีบอด มันยังลึกกว่าความคิดอีกนะ ถ้ามันย้อนกระแสกลับเข้ามาจาก
ภายใน มันถึงต้องมีการต่อต้าน ต้องมีการทวนกระแส ต้องมีการฝึกฝน

ถ้าเราฝืนความคิดเรา คือฝืนกิเลส ถ้าเราฝืนความคิดของเราได้นะ เราฝืนความคิดเรา
ฝืนความคิดต่อเมื่อเรามีศรัทธามีความเชื่อ แต่ถ้าเรามีการศึกษา มีการใคร่ครวญ อย่างนี้มัน
เป็นเรื่องจากภายนอก ปัญญาใคร่ครวญจากภายนอก แต่ปัญญาใคร่ครวญจากภายนอกอย่าง
นี้มันไม่ได้เสพสัมผัสใจ ความเสพสัมผัสคือจิตมันต้องมีสถานะของมันก่อน สิ่งสถานะ เห็นใหม่
อย่างเช่น การที่เราส่งของถึงกัน มันต้องมีผู้รับ ผู้ส่ง

นี่ก็เหมือนเรา เราจับต้องตัวเราเองไม่ได้ เวลามันเกิดขึ้นมันเป็นคนส่งอยู่ตลอดเวลา แต่
ไม่มีผู้รับ ไม่มีผู้รับเพราะมันส่งออกไปข้างนอก อารมณ์ความรู้สึกไปข้างนอก เวลากิเลสมันชัก
จูง ชักจูงไปอย่างนั้น เราแสวงหา เราวิ่งเต้นตามมัน เราต้องวิ่งเต้นตามมันไป เพราะอะไร เพราะ
มันมีกำลังขับเคลื่อนของมัน มันมีทัศนคติความทะยานอยากไป สิ่งที่ยากสิ่งใดมันก็ต้องการสิ่ง
นั้น แล้วนี่เราก็ขับเคลื่อนไปสิ่งนั้น บอกว่ามีแต่ผู้ขับส่งออกไป แต่ไม่มีผู้รับ

มันเป็นความมหัศจรรย์นะ ผู้ที่ขับส่งออกนั้นมันเป็นผู้รับเอง ผู้รับเองหมายถึงว่าสิ่งที่เราเคยทำ เราทำขนาดไหนก็แล้วแต่ ความเคยชินของเรามันจะเกิดขึ้นมากขึ้นเรื่อยๆ มันพอใจมากขึ้นเรื่อยๆ เราต้องการสิ่งใด พอเราเสพสัมผัสสิ่งนั้นแล้วเราต้องการเสพสัมผัสสิ่งนั้นอีก มันก็ต้องเพิ่มจำนวนมากขึ้น มากขึ้น เห็นไหม เหมือนผู้เสพยาเสพติด เสพยาเสพติดมันต้องเสพมากขึ้นไป แล้วเขาบอกศาสนาเป็นยาเสพติด

หลวงตาบอก “ขอให้มันเสพ แล้วให้มันติดเกิด” ศาสนานี้ไม่ใช่เสพติด ศาสนานี้มันเกิดขึ้นมาจากภายใน ตัวศาสนาคือตัวธรรม ถ้าตัวธรรมคือตัวความสุข มันจะไปเสพติดไปไหน เพียงแต่มันไม่เสพติด เพียงแต่กิเลสในใจมันโง่โง่ โง่โง่ที่เราจะทำคุณงามความดี เหมือนกับสินค้า สินค้าสิ่งหนึ่งมันมีน้อย แล้วเป็นของดีมาก แล้วคนที่ไม่ต้องการบอกว่าสินค้าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ดี สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ให้โทษ ทั้งๆ ที่เป็นความดีมากนะ ทั้งๆ ที่เป็นความสุขในหัวใจมากนะ เพราะมันเป็นอาหารของใจ

ธรรมคืออาหารของใจ ธรรมคือสภาวะธรรมชาติอันหนึ่งที่มีมันเกิดดับนี้ เราเกิดสัมผัสมันได้ เราสัมผัสมันได้ เราจับต้องมันได้ สภาวะธรรมอันนี้มันเกิดดับ มันมีความเป็นไปของมัน สภาวะธรรมของมัน แต่สภาวะธรรมอย่างนี้มันก็ขับเคลื่อน แม้แต่เกิดตาย เกิดตายก็เกิดดับ ชีวิตนี้เป็นธรรมดา ถ้าเป็นสภาวะธรรม ชีวิตนี้เป็นธรรมดา เพราะเป็นธรรมชาติอันหนึ่ง มันต้องเกิดตาย โดยธรรมชาติของมัน ธรรมชาติเป็นอย่างนี้ คนเราเกิดมาเราจะไปต่อต้านทำไม ความคิดหยาบๆ ธรรมแบบหยาบๆ ไง

แต่มันมีฝ่ายตรงข้ามไง สิ่งที่ว่าไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันมีฝ่ายตรงข้าม อันนั้นสภาวะธรรมที่เอโก ธรรมโม ที่เหนือธรรมชาติไป เหนือสภาวะธรรมหยาบๆ สภาวะธรรมหยาบๆ เริ่มจากหยาบๆ เราก็ควรมีก่อน ถ้าเรามีความคิด เรามีความสุข มีความพอใจของเรา ชีวิตนี้มีการดำรงชีวิตไปโดยความสุข อันนี้เกิดจากการเป็นบุญกุศลไป บุญกุศลคือเราสร้างคุณงามความดีของเราขึ้นมา เราสร้างคุณงามความดี ผู้รับคือหัวใจดวงนี้มันเบา เป็นผู้สละ เป็นผู้ให้ เป็นผู้ที่มีความสุขในหัวใจ นี้มีความสุขของมัน มันก็มีความสุข มันสละลงที่ใจมันก็มีความสุข ความสุข ผู้ที่จิตเป็นผู้สละออก แล้วจิตนี้เป็นผู้รับ

จิตนิสัยก็เหมือนกัน เราทำขนาดไหนก็แล้วแต่ มันจะสะสมลงที่จิต สะสมลงที่จิตที่ตัว หัวใจนี้มันสะสม เห็นไหม เป็นจิต เป็นนิสัย จิตนิสัยนี้มันเป็นผู้กระทำ แล้วมันเป็นผู้รับ ฉะนั้น การประพฤติปฏิบัติมันถึงต้องเข้าไปหาตัวนี้ให้ได้ไง ถ้าจะหาตัวนี้ให้ได้ มันถึงต้องพยายามทำ ความสงบของใจ สภาวะแวดล้อมต่างๆ คือความคิด สภาวะแวดล้อมต่างๆ เหมือนกับสิ่งที่ในที่ รกชฎ เราต้องปรับพื้นที่ให้ควรแก่การงาน

นี่ก็เหมือนกัน เราต้องปรับสภาพจิตของเรา ถ้าเราปรับสภาพพื้นที่ไม่ควรแก่ทำงาน เรา ทำไปมันจะไม่ได้ผล นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราปฏิบัติธรรม เราใช้ความคิดของเรา เราปฏิบัติของเรา ในเมื่อจิตมันมีต้นหาความทะยานอยากอยู่ มันก็มีเลสอยู่ เวลาเราทำขณะขึ้นไป ตรงนี้มัน ต่อต้านไว้ มันขัดใส่ไว้ มันถึงไม่เข้าถึงธรรม เพราะทวนกระแสมันต้องปรับพื้นที่ให้ได้ก่อน แล้ว หาตัวตนนี้ให้ได้คือสัมมาสมาธิไง ถ้าจิตมันสงบเข้ามามันเป็นสัมมาสมาธิ อวิชชามันแค่สงบตัว ลง การจูงใจ จูงใจจากตรงนี้ไง จูงใจจากต้นหาความทะยานอยากอันนี้จูงใจไป

แต่ถ้าเราพลิกกลับมาเป็นเหตุ เหตุในอริยสัจมันเป็นมรรคไง สิ่งที่เป็นมรรค การกระทำ อันนี้มันต้องเกิดขึ้น ไม่ให้กิเลสมันต่อต้าน ไม่ให้กิเลสมันสร้างปัญหาขึ้นมา กิเลสมันจะสร้าง ปัญหาขึ้นมาว่าสิ่งที่เรากระทำอยู่นี้มันเป็นต้นหาความทะยานอยาก แต่มันไม่ได้คิดเลย เวลา มันออกไปเที่ยวเล่นของมันนะ มันออกไปแสวงหาสิ่งต่างๆ ที่มาทับถมใจ มันไม่บอกว่าอันนั้น เป็นต้นหาความทะยานอยาก เพราะอันนั้นเป็นสิ่งที่กิเลสมันพอใจไง

ถ้ามันไปกว้านสิ่งต่างๆ ที่มันพอใจ เทียวไปตามความพอใจของตัว ต้นหาความทะยาน อยากขับเคลื่อนไปขนาดไหน มันบอกสิ่งนั้นเป็นธรรมชาติ สิ่งนั้นเป็นธรรมชาติ แต่เวลาจะผืน ขึ้นมา สิ่งที่เป็นธรรมชาติ มันบอกว่าสิ่งนั้นเป็นกิเลส สิ่งนั้นเป็นต้นหาความทะยานอยาก สิ่งนี้ เป็นมรรคต่างหาก สิ่งนี้เป็นการขับเคลื่อนต่างหาก สิ่งนี้คือตัวของจิต ตัวของจิตคือความคิด ความคิดที่มันส่งออกไป พลังงานที่ส่งออกไปนี่กิเลสต้นหาความทะยานอยากมันชักจูงออกไป เราถึงย้อนกลับไง

สิ่งที่ย้อนกลับขึ้นมาคือสติ ถ้ามีสติ มีสติอยู่ ตั้งตนขึ้นมาได้ ความคิดมันจะไปไม่ได้หรอก ถ้าเรามีสติ พอมีสติมันจะจับความคิดว่าเราคิดอะไร สิ่งนี้เราไม่เคยทำหรือ เราไม่เคยคิดหรือ เราคิดทุกวัน เราสัมผัสทุกวัน แต่เราไม่เคยสนใจมัน มันถึงไม่ให้ผลประโยชน์กับเรา มันถึงเป็น

เรื่องของโลกเขา คือเรื่องการฝึกฝนปัญญา สมองถ้าไม่ได้คิดมันจะฝ่อ เราต้องใช้ความคิดตลอดเวลาเพื่อฝึกสมอง ฝึกเวลาความเป็นไป แต่ความฝึกอย่างนี้ฝึกเพื่อให้ทันกระแสโลก

แต่ถ้าความหยุดละ สมองมันหยุดด้วยหรือเปล่า มันไม่ได้หยุด สัมมาสมาธิคือพลังงานของจิตที่มันหยุดนิ่งของมัน แต่มันเคลื่อนไหวอยู่ สิ่งที่เคลื่อนไหวอยู่ เห็นไหม เวลาเรานอนหลับนะ เวลาเราพักผ่อน เห็นไหม ถ้าเรานอนไม่เต็มอิ่มเราจะไม่มีความสุขเลย ถ้าเรานอนเต็มอิ่มมันจะมีความสุขมาก ความสุขเพราะเกิดจากเรานอนเต็มอิ่ม

จิตเหมือนกัน ถ้าเราได้เข้าสัมมาสมาธิ มันได้พัก มันเข้าถึง เหมือนกับเรานอนหลับเหมือนนะ เหมือนแต่มันไม่เป็นความจริง เพราะอะไร เพราะเวลานอนหลับ เราหลับไม่มีสติเราถึงหลับ ถ้ามีสติเราจะหลับไม่ได้หรอก เราหลับเพราะตกภวังค์ มันเลยหลับไป

แต่ถ้ามันเป็นสัมมาสมาธิ สติมันจะพร้อมตลอดไป ไม่ใช่ว่าหายแว็บไป หรือว่ามันตกภวังค์ไป ไม่ใช่ มันจะมีสติตลอดไป นี่เรานั่งอยู่นี่มันจะสดชื่นมาก เพราะจิตมันจะสงบเข้ามา มันปล่อยวางเข้ามา เหมือนกับจิตนี้ได้พักผ่อนไป เมื่อจิตนี้ได้พักผ่อน มันมีกำลังของมันขึ้นมา มันจะมีความสุขสดชื่นมาก มันจะมีความสุขของมันมาก

สิ่งที่ความสุขของมัน เห็นไหม นี่การกระทำอย่างนี้มันเป็นพลังงานอย่างนี้ มันเกิดขึ้นมา มันไม่ใช่พลังงานที่ว่าไม่มีสติสัมปชัญญะจับต้องมัน มันมีสติสัมปชัญญะ จะลึกขนาดไหน จะสงบขนาดไหน สติจะพร้อมด้วยตลอดเลย สิ่งนี้มันมีกำลังของมัน มันถึงจุดจิตตัวนี้ไป แต่ในเมื่อเรามีสติเข้าไปยับยั้งมัน มันจะตั้งมั่นของมันขึ้นมา ตั้งมั่น มันเป็นเอกเทศนะ มันเป็นส่วนหนึ่งของมัน มันเป็นจุดหนึ่งของมัน

สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา เห็นไหม สิ่งนี้ถึงมีความเป็นธรรมดา นี่สิ่งที่มันเกิดขึ้นนะ แต่ตัวมันเองไม่เคยเห็น ถ้ามันเห็นตัวมันเอง เห็นไหม มีสิ่งนี้เพราะมีเรานะ เราถึงมีสมบัติเราถึงมีต่างๆ เราถึงมีอำนาจวาสนา เพราะมีตัวนี้ขึ้นมาเราถึงแสวงหาต่างๆ แสวงหาต้องการเพื่อมาปรนเปรอมัน แต่ในเมื่อสติเข้าไปยับยั้งมันเป็นสัมมาสมาธิขึ้นมา มันไม่ต้องการสิ่งใด มันมีความสุขพอใจในตัวมันเองได้ ถ้ามันมีความสุข มีความพอใจในตัวมันเองได้ มันเป็นเอกเทศไป สิ่งนี้เอกเทศนี้มันถึงจะยกขึ้นวิปัสสนา วิปัสสนามันเกิดตรงนี้ต่างหากละ เกิดตรงที่ว่ามันจะไปชำระกิเลสตัดค้นหาความทะยานอยากที่มันขับเคลื่อนตัวนี้ไป

การที่กิเลสมันจูงใจไป ไม่เหมือนกับกระแสโลกจูงนะ ถ้ากระแสโลกเขาจูง ความ
ประชาสัมพันธฺ์ สิ่งต่างๆ คนเรานี้วุฒิภาวะของใจมันต่างกัน คนชอบและไม่ชอบ สิ่งที่ไม่ชอบ
เขามาจูงใจ เราก็ไม่เห็นด้วยอย่างนั้นอยู่แล้ว แต่ถ้าคนที่ชอบ ความจูงใจมันก็เป็นไป นี่มันเป็น
ความเห็นของโลก สิ่งในโลกเป็นไปมันสภาวะแบบนั้น แต่ความเป็นไปจากภายในมันลึกลับ
มหัศจรรย์ ความที่ลึกลับมหัศจรรย์นี้มันเกิดที่ไหนล่ะ มันเกิดที่ท่ามกลางหัวใจนะ

เราไปวัดไปวา เราไปไหนก็แล้วแต่ สุดท้ายแล้วมันก็ต้องกลับมาดูที่จิตของแต่ละบุคคล
จิตของแต่ละบุคคลนี่เป็นผู้ที่พาตาย พาเกิด ศาสนานี้มันว่าภาชนะที่จะใส่ธรรมคือหัวใจของ
สัตว์โลก ถ้าหัวใจของสัตว์โลกเข้าไปสัมผัสอันนั้น อันนี้มันจะเป็นสภาวะธรรมของใจดวงนั้น แค
สงบเข้ามามันก็เห็นภาชนะแล้ว ภาชนะที่จะสัมผัสกับธรรมไง ถ้าเราไม่มีภาชนะ เราจะเอาอะไร
ไปใส่ธรรมล่ะ

นี่พระไตรปิฎกเป็นตู้เลย สิ่งต่างๆ ตำรับตำรามหาศาลเลย มันกองอยู่ มันไม่มีชีวิตหรือ
มันมีความสุข ความทุกข์ในตัวเองไม่ได้ ผู้ที่ไปค้นคว้าศึกษามันต่างหากถึงได้เอารสชาติของมัน
ออกมาจากหนังสือ จากธรรมพระไตรปิฎกในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น เรา
ไปเสพสัมผัสออกมา เราดึงมันออกมาใช้ในหัวใจของเรา นี่ถ้าเกิดมันเป็นปัจเจกตั้ง เกิดในหัวใจ
ของเราล่ะ สัมผัสมาจากไหน สัมผัสมาจากใจของเรา

ใจของเรามันมีอยู่แล้ว แล้วเราเข้าไป เราไม่ต้องให้ใครจูง ไม่ต้องให้กิเลสจูง ตอนนี้เป็น
ธรรมะจูงใจ เพราะเราสร้างธรรมขึ้นมา สภาวธรรม สัมมาสมาธิ สมาธิมันจะจูงเข้ามา นี่ธรรมจะ
สัมผัสขึ้นมา แล้วมันจะเป็นปัจเจกตั้ง มันจะเป็นเอกเทศของมันขึ้นมา แล้วมันย้อนกลับขึ้นมา
ถ้ามันทำลายกิเลสของมัน ถ้าเราทำลายกิเลส จนกิเลสทวนกระแสเข้าไปทำลายจนทั้งหมดสิ้น
แล้วใครจะจูงมันล่ะ มันต่างหากเป็นผู้ที่ตาสว่าง มันต่างหากเป็นผู้ที่รู้แจ้ง

ถ้าความรู้แจ้ง ใครสามารถที่จะไปหลอกลวงมันได้ล่ะ มันจะหลอกลวงสิ่งนี้ได้เลย สิ่ง
นี้จะโดนหลอกลวงต่อเมื่อมันมีติดบอด อวิชามันมีติดบอด แล้วโดนกิเลสจูงไป ถ้าอวิชาโดน
ทำลายเป็นวิชา วิชามันจะจูงไหนไปล่ะ วิชามันจะเข้าใจตามหลักความจริงอันนี้

ถ้าเข้าใจตามหลักความจริงอันนี้ มันก็เป็น เห็นใหม่ จากที่เป็นเอกเทศ เป็นสัมมาสมาธิ
เฉยๆ แต่ถ้าเกิดปัญญา เกิดงานชอบ เกิดความเพียรชอบ ความเพียรอันนี้จะเข้าไปทำลายตรงนี้

ทำลายเชื้อไขของมันเง ถ้าทำลายเชื้อไขของมันหมด มันเป็นผู้ที่สะอาดบริสุทธิ์ วิมุตติจิต วิมุตตสุข เห็นใหม่

เวลาออกมาเป็นโลกมันสวยอารมณ์ มันกระเพื่อมออกมาต่างหาก จิตกระเพื่อม จิตสวยอารมณ์ ถึงออกมาเอาเรื่องของโลก ถ้าจิตไม่กระเพื่อม จิตไม่สวยอารมณ์ มันจะเป็นเอกเทศของมัน มันถึงพ้นไปจากวิภวัญเิง วิภวัญเมีแรงดึงดูด มีความเป็นไปของวิภวัญเ เพราะจิตคุณภาพจะสูงส่งขนาดไหนก็แล้วแต่ เกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม มันต้องมีสถานะของมัน มีแรงดึงดูดของมัน มีแรงขับของมัน

ถ้าแรงขับอันนี้โดนปัญญาญาณอันนี้เข้าไปทำลายมัน เห็นใหม่ แรงขับอันนี้จะไม่มี ถ้าทำลายแรงขับ ทำลายแรงขับ เริ่มต้นจากสิ่งที่หยาบๆ เป็นความคิดที่ออกไปยึดนะ แล้วพอทำลายขึ้นมา ตัวพลังงานของมันคือแรงขับเฉยๆ ทำลายพลังงานอันนี้ทำลายแรงขับอันนี้ มันเป็นพลังงานที่สงบ เป็นพลังงานที่ไม่ขับเคลื่อน สิ่งนี้เป็นวิมุตติสุข อย่างนี้คือผู้ตาสว่าง แล้วนี้จะไม่มีใครจูงมันได้ สิ่งนี้พ้นจากวิภวัญเ พ้นจากกระแสไปทั้งหมดเลย

แต่ในเมื่อเราอยู่ในวิภวัญเ เราต้องเวียนตายเวียนเกิด เราก็ต้องมีปัญญาของเรา สิ่งทีประเสริฐที่สุดคือ เห็นใหม่ คือหัวใจของเรา สิ่งทีประเสริฐที่สุดคือปัญญาของมนุษย์ มนุษย์จะครอบงำกันไม่ได้ ถ้าการครอบงำกันนี้ แบบว่าผู้ทีมีปัญญา ผู้ทีทวนกระแสขึ้นมาจะครอบงำสัตว์โลก เราถึงต้องมีปัญญาเิง ไม่ให้ใครจูงไป

ในเมื่ออยู่ในกระแสโลก อยู่ในสมมตินี้ เราเกิดจากพ่อจากแม่ ทุกคนเกิดจากพ่อจากแม่ จากพ่อจากแม่นี้เป็นโลกทั้งหมด สิ่งทีเป็นโลก เห็นใหม่ สัตว์สังคัมมันเป็นสภาวะแบบนั้น เราก็อยู่สัตว์สังคัมไปด้วยทีมีปัญญา เราจะเไม่อยู่ในสัตว์สังคัมไว้ให้ใครชักจูงไป มนุษย์เป็นสภาวะแบบนั้น มนุษย์ถึงมีสถานะอย่างนั้น

มนุษย์ เห็นใหม่ มนุษย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะก็ เป็นมนุษย์ ครูบาอาจารย์เกิดมาก็เป็นมนุษย์ มนุษย์นี้สามารถจะชำระกิเลสได้ เพราะอะไร เพราะมนุษย์มีกายกับใจเิง เพราะร่างกายมีความบีบคั้น ร่างกายบกพร่องเป็นประจำ ร่างกายต้องเอาอาหารไปให้มันตลอดไป มันทำให้เทียบเเห็นว่าใครมีกรรมมาก กรรมน้อยขนาดไหน

กรรมมาก กรรมน้อย เห็นไหม แล้วแต่คนปรารถนามาก ปรารถนาน้อย เรื่องของหัวใจ
แล้วย้อนกลับเข้ามาถึงอำนาจวาสนา จะมีความเชื่อและไม่มีความเชื่อ เพราะมันมีร่างกายเข้า
มาบีบคั้น แล้วมันมีหัวใจเข้าไปเป็นเจ้าของ ถ้าเข้าไปรักษาที่หัวใจเป็นเจ้าของ โลกเขามองกัน
ไป เขาก็มองแต่ร่างกายที่มันจะได้สวยสิ่งที่เป็นประโยชน์กับมัน เห็นไหม สถานะต่างๆ โลก
ธรรม ๘ แต่หัวใจมันเข้าไปลึกกว่านั้น

ฉะนั้น คนที่เอาตนของตนได้มันถึงประเสริฐที่สุดใจ

แต่โลกไม่เห็น โลกเห็นแต่เรื่องของร่างกาย โลกเห็นแต่สิ่งที่เป็นสถานะที่เป็นหัวโขนเงา สิ่ง
ที่เป็นหัวโขน สิ่งที่มีสถานะ โลกธรรม ๘ ตีฉันทินาทัน มีอำนาจวาสนา นั่นเป็นเรื่องของโลกเขา
สิ่งที่โลกของเรา มีมาก มีน้อยมันย่อยสลายลงอยู่ที่ใจนี้ทั้งหมด เพราะมันเป็นสิ่งที่ทำแต่คุณงาม
ความดี ทำแต่บาปอกุศล ต้องย่อยสลายไปที่ใจ แล้วถ้าเราไปทำลายที่ใจ เห็นไหม การ
ประพฤติปฏิบัติถึงสำคัญที่สุดใจ ในการประพฤติปฏิบัตินะ ในการทำบุญกุศลขนาดไหน ถึง
ที่สุดไม่ได้ปฏิบัติเอาใจนี้รอดไม่ได้ ถ้าไม่ได้ประพฤติปฏิบัติ

เพราะมันเป็นพลังงานของใจดวงนั้นย้อนทวนกระแส เพราะเราปฏิบัติมันถึง
เกิดจากใจ เจตนาเกิดจากเรา เราทำอะไรต้องมีเจตนา เจตนาตัวนี้มันทำอะไรก็แล้วแต่
นี่เจตนาย้อนกลับ มันถึงต้องใจดวงนั้น สัมผัสใจดวงนั้น ใจดวงนั้นเป็นผู้แก้ใจดวงนั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชี้ทางให้เฉยๆ ถ้าใจดวงใดไม่เกิดมรรคญาณเข้าไป
สัมผัส ไม่เข้าไปทำลายตรงนั้น ใจดวงนี้จะโดนจูงไปตลอด ให้กิเลสจูงไปก่อนนะ เรื่องกระแส
โลก กระแสโลกจูงสัตว์โลก แต่กิเลส อวิชชา จูงหัวใจนี้ไป แล้วถ้าเราทำลายกิเลสทั้งหมด **จะ**
ไม่มีใครสามารถจูงใจดวงนี้ได้ ใจดวงนี้เป็นธรรมโดยสมบูรณ์ของมัน เหวี่ยง